

יסודות

למדיניות ציבורית ולציונות מעשית (ע"ר)

במחשבה תחילה

תכנון, הערכה ויישום מדיניות בישראל
מקרה בוחן: חשיפה לייבוא והשפעתה על
הייצור המקומי ועל יוקר המחיה

חוקר: יובל כרם-גילה
הנחיה: עמית בן-צור

www.yfpp.org.il

”
התואיל להגיד לי בבקשה,
באיזו דרך עלי ללכת מכאן?

זה תלוי במידה רבה לאן את
רוצה להגיע, אמר החתול.

“

התמקדנו בשלושה מקרי מבחן

בשר בקר טרי

1

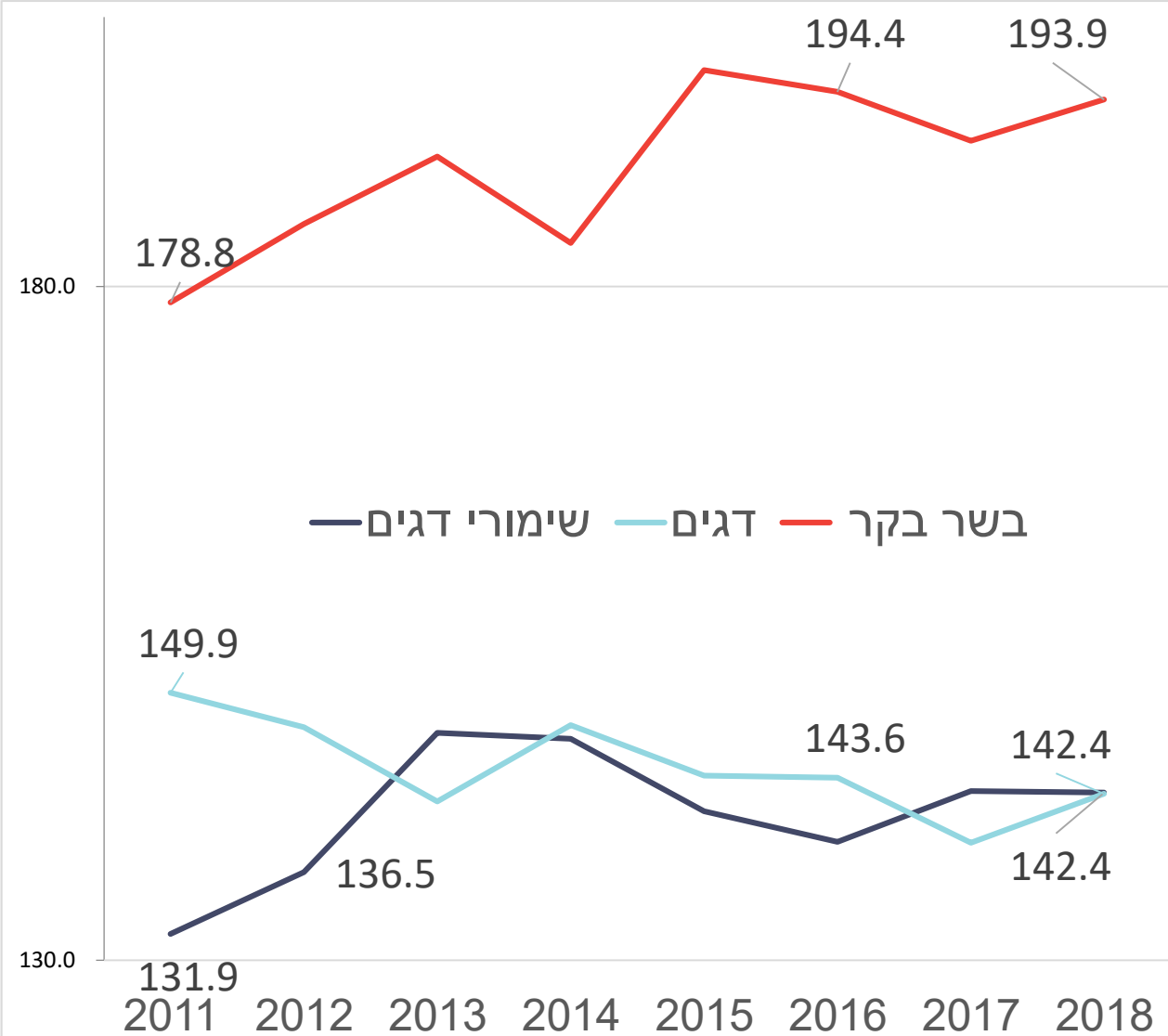
דגים (קפואים)

2

שימורי טונה

3

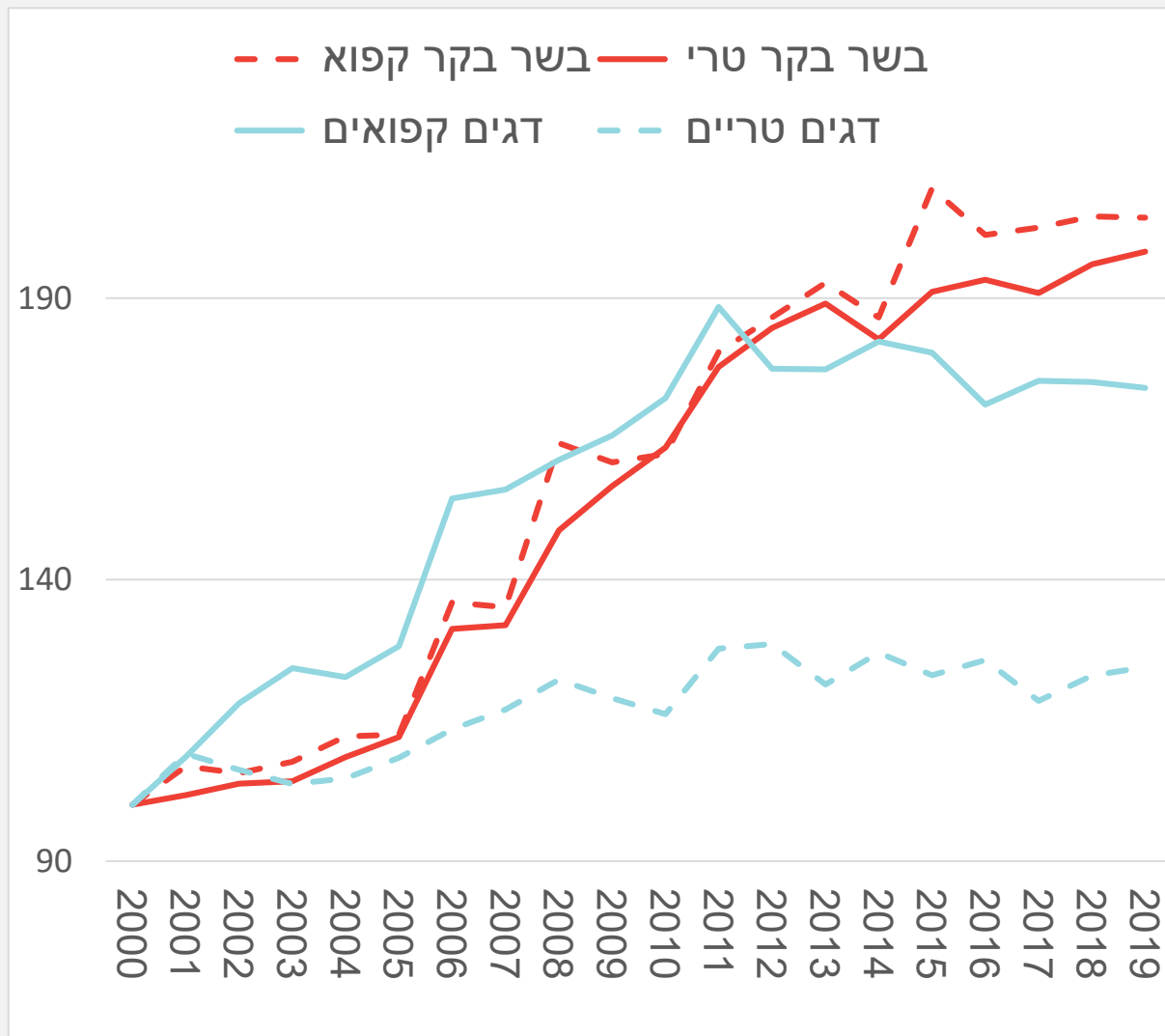
בתקופת הרפורמה אין השפעה משמעותית על מדדי המחירים הרלוונטים

מקור: למ"ס, עיבוד: יובל כרם - גילה

שימורי דגים	דגים	בשר בקר	
2.35%	-0.22%	0.41%	סך השינוי בין 2019-2016
0.59%	-0.05%	0.10%	שעור שינוי שנתי ממוצע 2019-2016
1.77%	1.81%	3.40%	שעור שינוי שנתי ממוצע 2019-2000

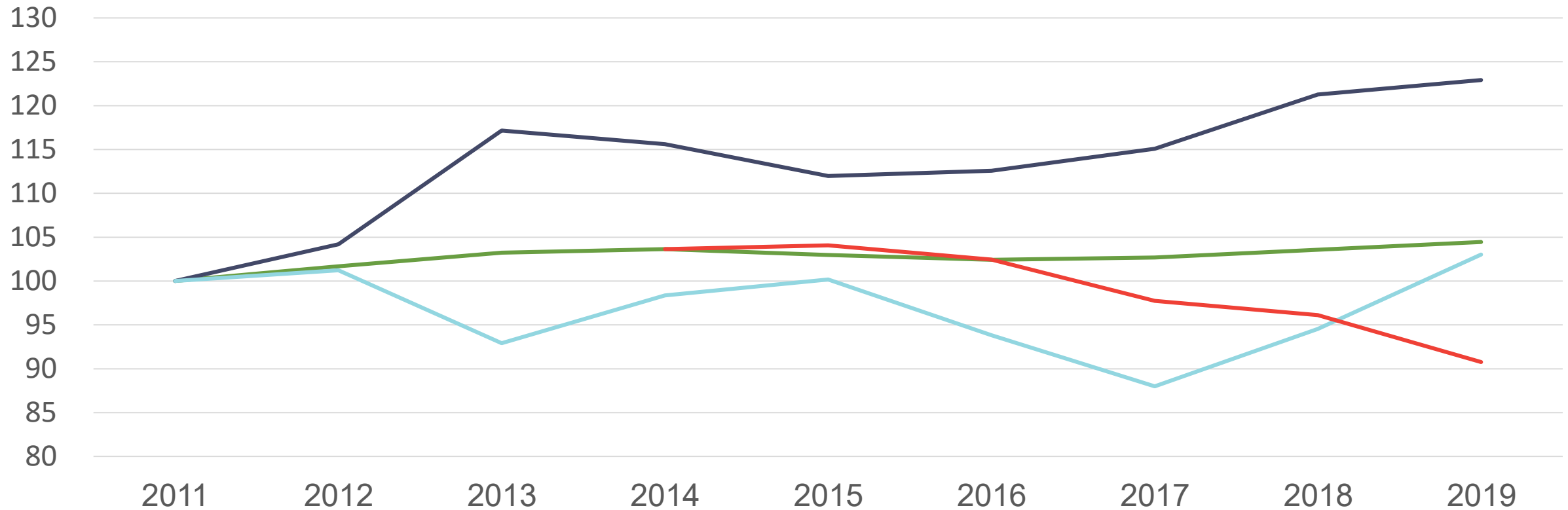
שעור עליית המחיר במוצרים שנחשפו לייבוא גבוה משעור עליית המחיר במוצרים התחליפיים

דגים קפואים	בשר בקר דגים טריים	בשר בקר קפוא	דגים טריים	
1.72%	-1.00%	1.52%	2.60%	סך השינוי בי 2019-2016
0.43%	-0.25%	0.38%	0.65%	שעור שינוי שנתי ממוצע 2019-2016
2.96%	1.16%	3.83%	3.48%	שעור שינוי שנתי ממוצע 2019-2000

בבחינה של מוצרים ספציפיים – לכל אחד סיפור משלו

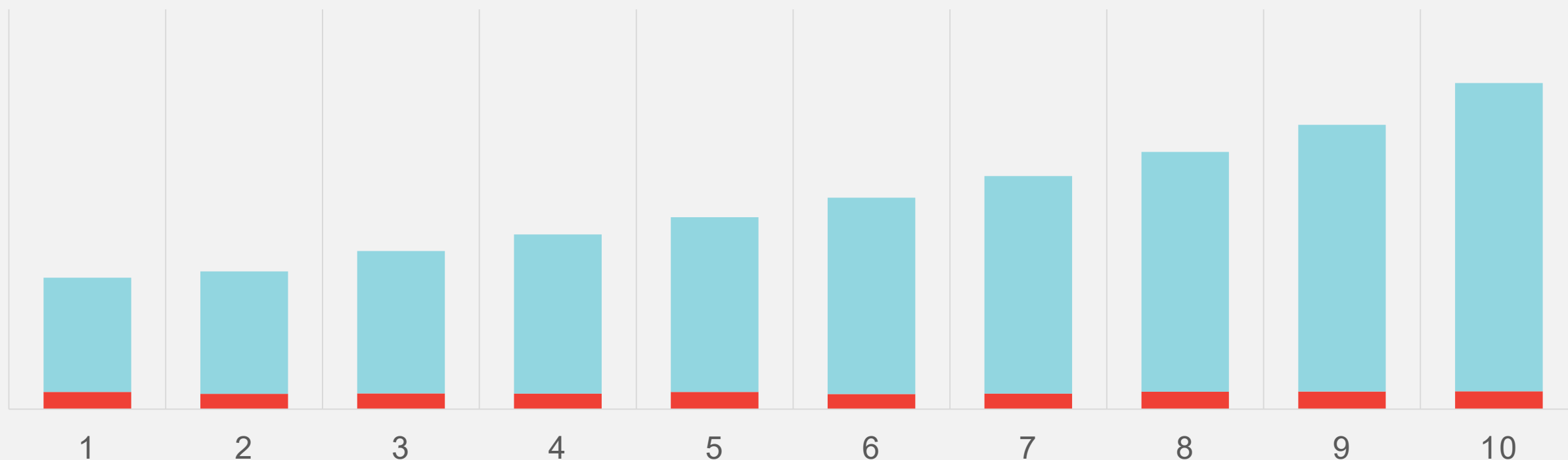
בשר בקר טרי טחון דג אמנון טרי טונה בקופסא* מדד המחירים לצרכן - כללי

תמיכה במחירים באמצעות מכסים היא מדיניות שמרחיבה את הפערים הכלכליים-חברתיים

הוצאה לתצרוכת מוצרים חקלאיים לעומת ייתר המוצרים על פני עשירונים (2016)

■ יתר ההוצאה לתצרוכת ■ הוצאה לירקות, פירות ומוצרים מן החי

המגמה בעולם היא צמצום התמיכות העקיפות ומעבר לתמיכות ישירות

התפתחות רמה והרכב התמיכות בחקלאים (PSE) במדינות ה-OECD, כ- % מתקבולי החוות

Support based on:

Commodity output

Current A/An/R/I, production required

Non-current A/An/R/I, production not required

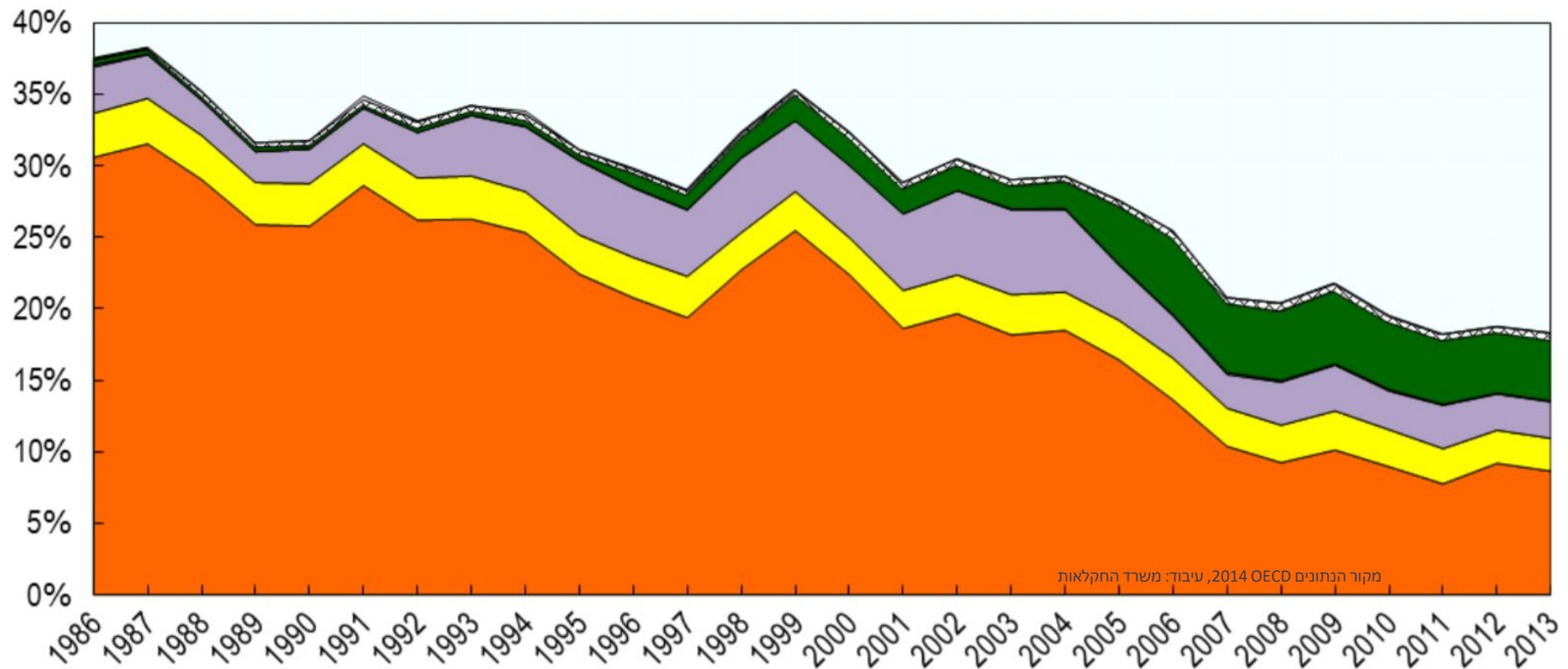
Miscellaneous

Input Use

Non-current A/An/R/I, production required

Non-commodity criteria

% of gross farm receipts

מקור הנתונים: OECD 2014, עיבוד: משרד החקלאות

פערים ניכרים בין הצעדים המומלצים על ידי ה OECD לבין הצעדים שנקבעו בשלושת המקרים

טונה	דגים	בשר	המלצות למתווה המדיניות	
0	5	4	הגבלה בזמן ואסטרטגיית יציאה	1
0	5	5	תמיכות לקהל היעד	2
0	2	2	תמיכות שאינן מותנות בייצור	3
0	0	0	מוכוונות להחזרת כוח העבודה לעבודה	4
0	0	2	הוליסטיות בשרשרת הערך	5
0	0	0	קוהרנטיות והתאמה למדיניות	6
0	3	3	בחינת עלות-תועלת (ex-ante)	7
0	1	1	שקיפות ושיתוף בתהליך	8
2	3	2	דין וחשבון לציבור (ex-post)	9

ארבעה מישורי תכנון עיקריים לגיבוש מדיניות

תכנון מפורש, מתואם וכוללני

6

הערכת השפעה לפני מעשה (ex-ante)

7

שקיפות ושיתוף ציבור

8

בדיקה, בקרה ולמידה (ex-post)

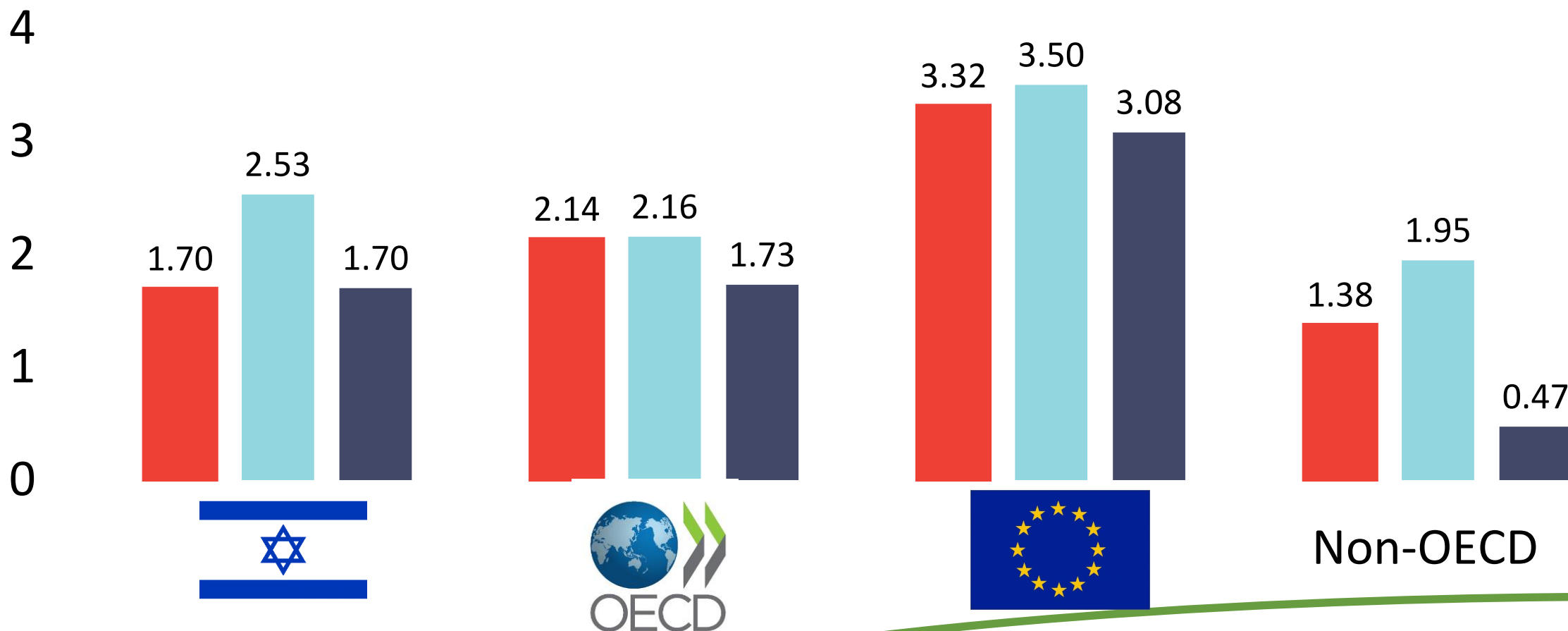
9

ארבעה מישורי תכנון עיקריים לגיבוש מדיניות

טונה	דגים	בשר			
	0	0	0	תכנון מפורש, מתואם וכוללני	6
	0	3	3	הערכת השפעה לפני מעשה (ex-ante)	7
	0	1	1	שקיפות ושיתוף ציבור	8
	3	2	3	בדיקה, בקרה ולמידה (ex-post)	9

פער גדול בין ישראל למדינות האיחוד האירופי בתהליכים העיקריים של משילות אפקטיבית

7 ex-ante (RIA) 8 engagement 9 ex-post

סיכום הרפורמות שנבחנו

1

השפעת הצעדים על המחיר לצרכן אינה חד-משמעית

- לא ניכרת השפעה משמעותית על המחירים
- אין לצפות שתתרחש ירידת מחירים "אוטומטית"

2

הצעדים שננקטו לוקים בחסר מול הנוהג המיטבי

- ארגז כלים מצומצם בפרוצדורה – תכנון, יישום, בקרה
- ארגז כלים מצומצם בתמיכה ביצרן/ חקלאי
- ארגז כלים מצומצם ביחס לשרשרת הערך

3

חסר גורם מקצועי מוסכם ושקוף

- גורמים שונים מפרסמים מחקרים במתודולוגיות שונות
- הממצאים לא מוסכמים בין הגורמים
- מישהו שיגיד לנו לאן הגענו

מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בהחלטות ידינו
לעדות על הכרזה זו במושב מועצת המדינה הזמנית
על אדמת ה' ערב שבת

יסודות

למדיניות ציבורית ולציונות מעשית (ע"ר)

תודה על ההקשבה